

SIRAT ÖYKÜLERİ

Yazan: Kerem Eksen (Seyyar Sahne)

I.

1. Girizgah

Korobaşı:

- İster inanın ister inanmayın.
Söze böyle başlayalım ki soran ağızlar sussun,
gözler sözlere ispat aramasın,
kıyıda köşede kalanlar
akla duvar olmasın.
Şu yaramaz,
Şu hokkabaz
Şu oyunbaz ozanlar
Hakikate kefil sanılmasın.
Anlattığımız bir garip masaldır, tutun öyle bilin,
Kimse “neren doğru?” diye sormasın.
Sormasın canım, dedik ya, masaldır bu,
İnsan hiç duyduğu masala inanır mı?
Kaf Dağı’ndan ilime delil çıkar mı?
Lamba Cini ölüm nedir sorar mı?
O zaman, iyisi mi
Şşşşşt
Sormayın, konuşmayın, ötesini pek kurcalamayın.
İster inanın, ister inanmayın.

Şimdi anlatacaklarımız,
Kimilerine göre asırlar önce vuku bulmuş bir olaydır,
Kimilerine göreyse kulaktan kulağa dolaşan bir uydurmacadır.
İster inanın ister inanmayın. (*Koro tekrar eder.*)

[**Koro:** İster inanın, ister inanmayın...]

İnanan kişinin aklına yarar
İnanmayanın vaktine zarar

Eskiden burada, adına Sırat derler, ucu bucağı meçhul bir ova vardı.
Sırat’ı adı.
Kim koymuşsa bu uğursuz adı...
İşte bu Sırat Ovası’nın düzlüğünde, iki soy yaşardı: Kalaycılar ve Demirciler.
İşte taa şuradan, tepenin yamacından buraya kadar Kalaycılar yaşardı.
Buradan ırmağa kadar da Demirciler.
Kalaycılar ve Demirciler...

Bir tarafta Kalaycılar, öteki tarafta Demirciler.
Yıllarca komşu tarlaları sürdüler,
aynı otlaklarda davarlarını otlattılar,
aynı kaynaktan su içtiler.
Yıllar yılı mutlu mesut yaşadılar.

Demirciler bütün gün çalışıp yorgun argın eve geldiklerinde sofraya oturur, ellerini açıp dua ederlerdi.

Buğdaya, içtikleri suya, soludukları havaya, sözün özü kollarına güç veren her bir nimete ayetler dizerlerdi.

Kalaycılarsa...

Kalaycılarsa sabah gözlerini açar açmaz, ateşe, güneşe, yüceler yücesi gökyüzüne ve göğün kuşattığı bütün mucizelere dua ederlerdi. Gün geçti, devran döndü, ne olduysa oldu.

İster inanın, ister inanmayın.

Koro: İster inanın, ister inanmayın.

Korobaşı: Kalaycılarla Demircilerin duaları birbirine karıştı, iki tarafı birbirine düşman etti.

Koro: Düşman...

Korobaşı: Kavgalaşıp durdular.

Bağrışıp çağrıştılar.

İtiştiler

Koro: İtiştiler.

Korobaşı: Kakiştılar

Koro: Kakiştılar

Korobaşı: Kanlı bıçaklı oldular.

Sonunda bir gün, burada,

Koro: Burada

Korobaşı: Sırat Ovası'nda

Savaştlar.

Koro: Savaştlar.

Savaştlar.

Savaştlar.

Savaştlar.

Hep beraber: Derme çatma iki ordu kuruldu. Tepsiden kalkanlar, örgü şişinden kılıçlar, sapanlar, keskiler, bıçaklar kuşanıldı... Bakışlar sertleşti, nefesler tutuldu. Cenk zamanı gelip çatinca, demircilerle kalaycılar burada, ovanın çıplağında karşılaştılar. Gece dönüp şafak sökün edince, göz gözü görüp de menzili seçince birbirlerine saldırdılar. Bakıp görmeye yürek dayanmazdı doğrusu. Herkes birbirinin kanını akıttı. Sadece erkekler değil, kadınlar kadınlarınıkini, çocuklar çocuklarınıkini... Taze gelinler kan kustu, tığ gibi boyunlar kırıldı, cılız mı cılız sesler çığlık olup göğü sarmaladı.

Korobaşı: En sonunda... Hikaye bu ya...

Hikaye bu ya...

İster inanın, ister inanmayın.

İki kişi kaldı.

Koro: İki kişi...

İki kişi...

İki kişi...

İki kişi...

İki kişi...

Korobaşı: Bir Demirci, bir de Kalaycı...

Birbirlerinin çocuklarını, kendi elleriyle öldürmüşlerdi.

Kendi elleriyle...

Çocukların kanı vardı ellerinde...

Dövüştüler...

Dövüştüler...

Dövüştüler...

Dövüştüler...

Dövüştüler...

Yenişemediler.

Ölenlerin ruhları etraflarını sarıp bu kıyasıya kavgayı izlemeye başladılar.

Anladılar ki bu son demirciyle son kalaycı birbirlerini öldürürse, Sırat Ovası iki soya birden mezar olacak, tarihin karanlığı üzerlerine çökecek.

Ölümler tanrılarına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye.

Koro:

Ölümler tanrılarına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye.

Ölümler tanrılarına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye.

Ölümler tanrılarına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye.

Korobaşı:

Ölümler tanrılarına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye.

Tanrılar kavgayı bitirdiler. İkisinin de aklını başından aldılar. Bildikleri her şeyi unutturdular onlara. Unuttular. *(Fısıltıyla sürekli 'unuttular' tekrarı.)* Gördükleri, duydukları, dokundukları her şey yabancı geldi onlara. Etraflarındaki cansız bedenler bile... Yürüdüler, yürüdüler, bir ağacın dibinde derin bir uykuya daldılar. Uyudular, uyudular, uyudular... Günler, aylar, mevsimler boyu uyudular. Bir gün, bir sabah vakti, gözlerini açtıkları anda karşı karşıya kaldılar.

(Toz-Toprak karşı karşıya kalır.)

Neydi bu gördükleri? Neredeydiler?

Yıkılanlar yeniden yapıldı. Tanrılar her şeyi yeni baştan öğrettiler. Her nesne kelimesini, her duygu ifadesini buldu.

(Toz Toprak etraflarına bakarlar, koro üyeleri fısıldayarak tekrarlar.)

Koro: Saç, tırnak, kadın, insan, ağaç, saç, kirpi, diken, kadın, insan, el, tavşan, saç, toz, çoban, anne, yağmur, akıl, güz, yalnız, kirpi, süt, çocuk, el, gece, sabır, aşağı, sarı, baş, bebek, tırpan, beyaz, gün, alçak, sancı, kalabalık, esin, üzüntü, kısa, mide, inek, alkış, kar, ıslık, yumurta, resim, mavi, kum, rahat, dolu, fırtına, eski, sürü, ekin, bulut, etek, çimen, su, kazak, endişe, defter, bez.

(Koro fısıltıyla tekrar eder.)

- Üşüdüm.
- El, ağaç, saat, güneş, kurt
- Kurt gibi acıkmışım.
- Tavşan, kütük, elma, uyku...
- Uykum geldi.
- Dinlenirsem geçer.
- Uyumak güzel.
- Orman güzel.
- Çocuklar ağlar.
- Çobanlar geliyor.
- Ekmek bulsak...
- Dereler hiç durmadan akar.
- Gece oldu mu gökte binlerce yıldız parlar.
- Hava bulutsuzsa eğer...
- Yoruldum.
- Ellerim buz gibi olmuş.
- Bütün gün böyle geçip gidecek.
- Koyunlar var burada...
- Bir sürü koyun...
- Balık tutmak için bir olta gerekir.
- Bir olta...
- Üşüyorum.
- Korkuyorum.
- Akıllı insan için korkacak bir şey yoktur ki.

- Donup kalırım diye korkuyorum.
- Ne yapacağımı bilemiyorum.
- Ellerim yara bere içinde kalmış
- Ayaklarıma kara sular inmiş.
- Yorgunsam oturup dinlenmeliyim.

Korobaşı: Derken, tanrılar öğretmeyi bırakıp sustular. Onları öğrendikleriyle başbaşa bıraktılar. Böylece bu son demirciyle son kalaycı, çocuklarının katilleri, birbirlerinin kanlıları bu son Sıratlılar, ne olup bittiğini bilmeden yaşayacaklardı. Böylece bu son iki beden toprağa karışıp kaybolmayacak, yeni soylara hayat verecekti.

Toprak: Adın ne senin? (*Mey*)

Toz: Benim adım... Toz... (*Mey*) Ya seninki?

Toprak: Toprak... (*Mey*)

- Biri kendine Toz dedi...
- Diğeri de Toprak...
- Hani eskaza yollarına ölüm çıkarsa, onları kolayca çağırabilsin diye.
- Hani mezar taşlarına yazacak bir şey olsun diye.
- Hikaye bu ya, biri uçuşan toza benzetti kendini...
- Diğeri kara toprağa.
- Biri Toz...
- Biri Toprak...
- Hepsi palavra...

2. Toz-Toprak

Toprak: Peki kimsin sen?

Toz: (*Mey çıkar*) Ben, bir çobanın karısıyım. Çoban karısı olmak çok zor. Tam iki yüz koyunumuz var. Evde de beş çocuk... Hepsi birbirinden yaramaz. Sabahları kalkar kalkmaz ilk iş ekmek pişiririm ocakta. Daha dumanı üzerindeyken hepsini silip süpürür çocuklar. Sonrası iş gücü... Göz açıp kapayana kadar akşam olur.

Toprak: İlginç bir hayat.

Toz: Evet. Ya sen?

Toprak: Altı kardeşim var benim. Üçü kız, üçü erkek. Durmadan kavga ederler. Ben en büyükleri olduğumdan barıştırmak hep bana düşer. Sonra sabah erkenden kalkıp tarlaya gideriz. Bizim kocaman bir tarlamız var. Bütün gün ekin biçeriz. Akşam olunca da evimize döneriz. (*Mey-kısa, bağlar*)

Toz: Ben kalkayım artık. Evdekiler beni bekler.

Toprak: Evet, ben de gideyim. Benimkiler merak eder sonra. (*Kalkarlar, gitmeye yeltenirler. Müzik... Vazgeçip geri dönerler.*) Sizin köy şu tarafta mıydı?

Toz: Sizin köyün yanındaydı.

Toprak: Öyle miydi? Nasıl da unuttuğum.

Toz: Tabii ya. Odamın penceresinden baktığımda sizin evin avlusunu görebiliyordum.

Toprak: O kadar yakın mıydı evlerimiz?

Toz: Dip dibeydi. Ben hep sizin eve gelirdim, annenim böreklerinden yemek için... Annelerimiz kardeşti bizim.

Toprak: Tabii, benim annem seninkinin ablasıymış. Sen benim en sevdiğim kuzenimmişsin.

Toz: Tabii ya, şimdi hatırladım. Biz birbirimizi çok severiz.

Toprak: Düşündüğün şeye bak... Ben değil miyim yıllardır sana... Şey yapan... Sana peynir yapan.

Toz: Peynir mi?

Toprak: Evet ben peyniri çok severim.

Toz: Ya?

Toprak: Biz hep seninle birlikte armut toplamaya gitmez miyiz?

Toz: Gideriz....

Toprak: (*Ellerini fark eder*) Bak! Bak şuna! Armut toplamaktan ellerimiz kollarımız hep yara bere içinde kalmış.

Toz: Öyle mi?

Toprak: Tabii. Bütün armutları yemişiz, yemişiz. Sonra da üstüne öyle bir uyumuşuz ki, herşeyi unutmuşuz.

Toz: Herşeyi unutmuşuz. (*Sevinirler*) Eyvah!

Toprak: Ne oldu?

Toz: Geç kaldık.

Toprak: Nereye?

Toz: Eve...

Toprak: Eve mi? Haydi kalk o zaman. Yandı, mahvolduk...

Toz: Canımıza okuyacaklar vallahi.

Toprak: Dur bakayım. (*Etrafına bakar*) Nereden gideceğiz?

Toz: Düşündüğün şeye bak... (*Darbuka vuruşu*) Tabii ki şuradan.

Toprak: Olmaz. Bu yol taşlıdır.

Toz: Doğru ya... (*Darbuka vuruşu*) Şu taraftan mı gitmeyi denesek. Ama...

Toprak: Ama ne?

Toz: Ya gene kirpi çıkarsa önümüze?

Toprak: Ya da kaplumbağa?

Toz: Ne yaparız sonra?

Toprak: Offf...

Toz: Ufff... Geç kalacağız.

Toprak: Ne yapacağız şimdi? Bulamayacağız işte... Bulamayacağız...Kaybolduk.

Toz: Hemen umutsuzluğa kapılma. Buluruz. Alt tarafı kaybolduk. (*Uydurur*) Anneannemin sözünü hatırlasana. Şey derdi hani... “Dünya öyle büyük bir yerdir ki, gezmekle bitiremezsin.” derdi. “Sayısız yol vardır; cesur olursan doğru yolu bulursun” derdi. “Cesur ol yeter...” Bir de elini yumruk yapıp kafama ufak ufak vurur, “cesur olun evladım” derdi.

Toprak: Eeveet... Hatırlar gibiyim. (*Yalan tabii*) Hep böyle böyle vururdu. Bir de nefis börekler yapardı. Parmaklarımızı yerdik.

Toz: Sonra da ateşin karşısına geçip sabaha kadar hikayeler anlatırdı.

Toprak: Ne uydururdu ama...

Toz: (*Sevinçle*) Haydi kalk, gidiyoruz.

Toprak: Nereye?

Toz: Eve... Peynir yapmıştır gene anneannem. Canım bir çekti ki sorma...

Toprak: Eve ha?

Toz: Haydi kalk. Geç kalırız yoksa.

Toprak: Haydi gidelim o zaman. Şuradan gideceğiz. (*Yönü unutmuşlardır. Ürkünç müzik...*)

Buradan mıydı? Yoksa...

Toz: Ama orada... Orada şey var Toprak... (*Kendisi de inanamayarak söyler*) Bir... Aslan var...

Herkesi... Yiymiş... Orada... Ufff... Ne vardı orada? Nereye gideceğiz? Unuttum galiba...

Unuttum T... (*Yere bakıp hatırlar.*) Toprak? Toprak'tı değil mi?

Toprak: Evet.

Toz: Benimki de... (*Yere bakar*) (*Uzunca bir bakış. Yere çöker.*)

(*Sessizlik*) (*Mey*)

Her cümlemin sonu bir sürç-i lisan,

Her yolun sonu bir tereddüt

Bir tedirginlik ki sormayın

Anlatmaya yürek ister.

Her savaşın sonu bir yıkıntı
Her kavganın sonu bir sükut
Bir yalnızlık ki sormayın
Yok demeye yürek ister.

Toprak: Senin adın Toz...

Toz: Seninki de Toprak...

Toprak: Bundan eminiz artık?

Toz: Eminiz ya...Eminiz de, ne olacak?

Toprak: Ne olacağı mı var be kuzum? Elde var bir işte. Yolumuza ilk çıkana söyleyeceğiz adımızı.

Toz: Eee, sonra...

Toprak: Sonra... E canım sonrası bulunur elbet. Soracağız ya...

Toz: Ne soracaktınız?

Toprak: Eee... *(Bulamaz. Umutsuzluğa kapılır.)*

(Birlikte derin bir umutsuzluk. Sonra Toz'un aklına bir oyun oynamak gelir.)

Toz: Peki, diyelim ki ben bir sütçü kızyım. Aha şu dağdan gelip şu derenin kıyıcağından doğru yürüyorum. Sen de yolda bana rastladın. Ne diyeceksin?

(Toz sütçüyü oynayarak geçer.)

Toprak: Sütçü. *(Önce isteksiz. Oynadıkça açılır.)*

Toz: Buyur.

Toprak: Sütün kaç?

Toz: Elli kuruş.

Toprak: Ooooo... Çok pahalıymış ama. Bu memleketin inekleri pek nazlı galiba. Sütleri ne kadar da değerli baksana...

Toz: Haydi oradan... Elli kuruşa sütü nereden bulacaksın?

Toprak: Bizim orada yirmi kuruş isteyen yüzüne tükürürler bi kere...

Toz: Hah hayt... Güleyim bari. Neresiymiş orası?

Toprak: Sırat...

Toz: Ne?

Toprak: Sırat...

Toz: Sırat mı?

Toprak: Sırat ya...Bu civarda görüp görebileceğin en güzel yer. Ortasından bir dere geçer. Derenin iki tarafında da birbirinden güzel iki köy vardır. *(Dururlar. Sessizlik...)*

Toprak: Toz...

Toz: Ne var?

Toprak: Sırat'ı sen de hatırlıyor musun?

Toz: Hatırlar gibiyim...

Toprak: Sırat...

Toz: Şimdi hatırladım. Sırat ya... Sırat... Tabii ya... Sırat bizim köyümüzün olduğu yer. Buralarda bir yerlerde olmalı. Ya şu tepenin ardında, ya da şunun...

Toprak: Eminsen değil mi?

Toz: Evet, adım gibi eminim. Adım... Toz... İstikamet... Sırat...

(Müzik vs. girer.)

Korobaş: İster inanın, ister inanmayın, hatırladılar. Bir vahim hakikati, tanrıların heybesinden çaldılar.

Yollara düşecekler. Sorup soruşturacaklar. Doğru soruyu doğru kişiye sorup da Sırat'ın hikayesini duyduklarında, alçak bir hakikatle karşılaşacaklar. Tanrıların sözü dahi hükümsüz kalacak. Şimdiki dostlar düşman olacak. Düşman... *(Koro tekrarı.)*

Toz bir demirci, Toprak kalaycı... Çocuklarının katilleri, birbirlerinin kanlıları... Sırat ise bu gerçeğin anahtarı. Açtılar kilidi, girdiler bir ölümcül yola... *(Müzik biter, darbuka girer)*

Yürüdüler... Yürüdüler...

II.

3. Üstat-Katip

Korobaşı:

İster inanın, ister inanmayın.

Bir zamanlar, adına Üstat derler, dağ bayır dolaşan bir büyük alim vardı. Alim deyip geçmeyin. Şu dünyanın değme feylesofu, alimi, kimyacısı, simyacısı toplansa, ilim irfan mevzuunda üstadın eline su dökemezlerdi. Üstat ya... Allame taifesi kitaplardan medet umadursun, üstat bir bakışta dağların, taşların, rüzgarların ve yağmurların, yüzlerin ve bakışların öyküsünü bir bakışta okuyuverirdi. Ve onun yazgısı, her şeyi bilmekti. Masal bu ya, yalan söylemek yoktu kitabında.

Bir de Üstat'ın yanında gezen sadık yol arkadaşı vardı. Katip... Üstat'ın defterinin yorulmaz yazmanı... Üstat ve Katip... Yürürler... Yürürler... Üstat anlatır, Katip yazar. Yürürler... Üstat uyur, Katip bakar. Yürürler. Katip düşünür, Üstat güler. Yürürler. Onlar yürüdükçe, tuhaf mı tuhaf bir öykü çıkar ortaya.

Bir öykü ki,

İnanan kişinin aklına yarar,

İnanmayanın vaktine zarar.

Üstad: Katip...

Katip: Buyrun Üstad.

Üstad: Yanıma gel.

Katip: Geldim Üstad.

Üstad: Karşıya bak. Ne görüyorsun?

Katip: Tepeleri Üstad.

Üstad: Başka?

Katip: Bulutları.

Üstad: Başka?

Katip: Eee... Şurada bir fare var onu.

Üstad: Peki şu ufuktaki sıradağları görüyor musun?

Katip: (Zorlukla seçer) Eveeet.

Üstad: Göç ediyorlar Katip. Filler... Aslanlar... Maymunlar... Gergedanlar... Hepsi göç ediyor.

Haftalardır yağmur düşmemiş, onlar da su bulmaya gidiyorlar. Az evvel bir aslan, takatsiz kalıp yere yığılıverdi. Oracıkta duran bir kelebek kanatlandı, bir taşla konuştu. Taşın üzerinde

güneşlenmekte olan bilge çekirge, bir sıçrayışta kendini yanbaşındaki ıhlamur ağacının dalında buldu. Ağaçtaki guguk kuşu telaşlanıp çığlığı bastı. Bir akbaba, bunları duyunca havalandı, uçtu, uçtu, ciyaklayarak tepemizden geçti. Ben de onu gördüm, olup biteni bir çırpıda kavrayıverdim.

Katip: Vaay be. Peki ne olacak o aslana Üstat?

Üstat: Ne mi olacak? Kim bilir Katip?

Katip: (Oturur ve hikayeyi güçlü hafızasıyla aynen tekrar ederek yazar.) Üstad.

Üstad: Ne var?

Katip: Daha ne kadar yürüyeceğiz acaba?

Üstad: Daha çok yürüyeceğiz Katip.

Katip: Böyle dağlara taşlara bakarak geçmez ki ömür. Gençliğimin son demlerindiyim. Saçımda bir ak tel çıktı, göbeğim kendini iyiden iyiye koyverdi... Evlenme yaşıma geldi de geçiyor. Şöyle güzel bir kente yerleşsek. Ben de kendime tombiş bir pazarcı kızı alsam... Miniminnacık Katipçikler doğursa bana... Sonra sen anlatsan, katipçiklerimle ben de yazıp dursak. Nasıl olurdu ha? Gül gibi yaşayıp gitmez miydik? (Üstat kötü bakar.) Peki o zaman burada ufak bir kulübe yapalım.

Domates, biber filan ekelim. Canım merak etmeyin, gene yürürüz sizinle. İstedığınız her yere gideriz. Yeter ki yerimiz yurdumuz belli olsun.

Üstat: Katip...

Katip: Buyrun?

Üstat: Seni severim. *(Katip sevinir)* Hemen şişinme öyle. Severim dediysem... Senden başkasına tahammülüm yok da ondan. Sen de tahammülümü fazla zorlama.

Korobaşı: Üstat ve Katip... Bıkıp usanmadan konuşur, konuşurlar. Üstat açar gözünü kulağını kırk türlü alamete, sağda solda olup biteni döküverir söze.

Katip... Şu alemde hiçbir şeyin efendisi değilse bile, kara kaplı, kalın ciltli defterlerin efendisidir en nihayetinde. Üstat bilir, Katip yazar. Alametler söz olur, dizilirler deftere.

(Müzik... Korodan biri Katip'in önüne bir bez parçası koyar.)

Katip: Üstat...

Üstat: *(Aniden uyanır.)* Bana bak susmayacak mısın sen?

Katip: Bakın... Bir mendil... *(Üstat tekrar yatar.)* Kimin acaba? *(Uydurmaya başlar)* Çobanın biri bir tane kız sevmiş. Kızın mendili varmış. Çobanla kız burada buluşmuşlar, kız mendilini de getirmiş. Kız tam mendili çobana verecekken, babası gelip "höt" demiş...

Üstat: *(Aniden doğrulur.)* Sen ver bakayım şunu bana. *(Alır, dikkatli dikkatli bakar.)*

Katip: Hayrola Üstat...

(Müzik)

Üstat: *(Kendi kendine konuşur ama Katip de duyar.)* İki kadın uzuun bir uykudan uyandılar.

Uyanıp yola çıktılar. *(Yere bakar.)*

Katip: Ne oluyor Üstat?

Üstat: *(Farkında olmadan Katip'e anlatmaya başlar)* Aradılar, aradılar, bir türlü bulamadılar. Dönüp dönüp durdular. Dün öğle vakti, şu ağacın altında konakladılar. Biri terini silmek için elini mendiline attı. Mendili açar açmaz, içinden sıska bir örümcek çıktı; kadın çılgılığı basıp mendili yere fırlattı. Örümcek yürüdü, yürüdü, olanlara aldırmadan şu ağacın gövdesine tırmandı.

(Katip uzun uzun düşünür.)

Katip: Vay canına... Düşündüm de... Bu kuş uçmaz kervan geçmez yerde ne arıyorlar acaba Üstat?

Üstat: *(Mendile ve etrafına bakar.)* Belalarını...

Katip: Desenize aynı yolun yolcusuyuz. Belki de... Yollarımız kesişir günün birinde...

Üstat: Ne olacakmış o zaman?

Katip: *(Kendi kendine)* Şöyle genç ve güzel midirler acaba?

Üstat: Nefsine hakim ol Katip. Başımızı derde sokma.

Katip: Söylemesi kolay. En nihayetinde arzularını dizginlemeye çalışan bir hayvan oğlu hayvanım ben. Şöyle soğuk kış geceleri koynuma alacak bir kumrum olsa... *(Üstat bir şaplak indirir)*

Üstat: Terbiyesiz...

Katip: Biraz anlayışlı olsanız Üstat.

Üstat: Ne anlayışı be!

Katip: Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?

Üstat: Haydi toparlan gidiyoruz.

Katip: Buraya daha yeni geldik Üstat. Biraz dinlenseydik.

Üstat: Yürü dedim.

Katip: *(Hazırlanmaya başlar)* Yolcudur abbas, bağlasan durmaz... Kığımız rahat bir döseğe, gözümüz insan yüzüne hasret kaldı.

(Üstat-Katip otururken, Katip kızlardan biriyle göz göze gelir.)

4. Toz-Toprak-Katip

Toz: Ben dayanamayacağım artık. *(Oturur)*

Toprak: Kalk haydi! Şimdi oturmanın sırası değil.

Toz: Kimsecikler yok. Günlerdir deli danalar gibi dönüp duruyoruz, bir allahın kulu çıkmadı karşımıza.

Toprak: Hemen pes etme öyle.

Toz: Bulamayacağız işte. *(Ağlamaklı olur)*

Toprak: *(O da oturur)* Hemen yılgınlığa kapılma öyle... Biraz dinlenelim, sonra yürümeye devam ederiz.

Katip: *(Oturduğu yerden)* Pisst...

Toz: Sen de duydun mu?

Toprak: Galiba.

Katip: Kadın dedikleri böyle bir şeymiş demek. Bayanlar? *(Emekleye emekleye kızların yanına gelir. Karşılaşırlar)*

Toz: Ayy! Bu da kim? *(Panikten karşılıklı bağırışırlar. İki taraf da sahnenin iki yanına kaçıtır, herkes savunma pozisyonuna geçer.)*

Katip: *(Kendi kendine)* Hata mı ettim ne?

Toz: Ne yapacağız şimdi Toprak?

Toprak: Tabii ki yolu soracağız.

Katip: *(Çekingen çekingen yaklaşır.)* Yahu hanımlar... Böyle ortalığı velveleye vermenin ne alemi var? Benim etim ne budum ne? *(Toz'la Toprak doğrulur, konuşulacak kıvama gelmişlerdir.)* Böyle dağın başında ne yapıyorsunuz bakayım?

Toz: Şey... Kuzenimle birlikte yürüyüşe çıkmıştık da...

Katip: Aman böyle bu saatte ne yürüyüşüymüş bu hanımlar?

Toprak: Size soracak değiliz herhalde?

Toz: *(Toprak'a)* Canım adama kibar davransana.

Toprak: Yabancılarla fazla samimi olmaya gelmez.

Katip: Bayanlar... Rahatsız ettiysem hemen kaybolayım ortarlardan.

Toz: Yok canım... Neden kaybolacaktımsınız ki? Benim adım Toz. *(Ne yapacağını bilemez, acemi acemi Katip'in elini tutar. Katip şaşırır.)*

Katip: Şey... B... Ben de... *(Utunup elini kaçıtır.)* Ben gideyim en iyisi...

Toz: Bize yardım edemez misiniz?

Katip: *(Kalakalır)* Bilmem ki... Nasıl bir yardımış bu?

Toprak: Eve dönerken uyuyup kalmışız biz.

Toz: Evet... Bir güzel yemişiz şeyleri... Armutları...

Katip: Armut mu?

Toprak: Evet ya... Kuzenim ve ben... Derin bir uykuya dalmışız. Sonra... Evin yolunu bulamamışız.

Katip: Anlıyorum.

Toprak: Sırat...

Katip: Efendim?

Toprak: Sırat... Sırat'a ne taraftan gidilir?

Katip: Sırat mı?

Toprak: Bilmiyor musunuz yoksa?

Katip: Ben... Hiç duymadım böyle bir yer. *(Toz-Toprak ne diyeceklerini bilemezler.)*

Toz: *(Toprak'a)* Bilmiyormuş.

Katip: Durun canım. Üstadıma sorarız olur biter.

Toprak: Üstat mı? O da kim?

Katip: Kim mi? Alimlerin en büyüğü...

Toprak: Sırat'ı bilir mi?

Katip: *(Artistlenir)* Hah... Hahah... Sen kimin huzurunda olduğunu bir bilseydin, saygıdan yerin dibine girer, maruzatını oradan cikciklerdin.

Toprak: Ağzını bozma bakayım.

Katip: Hele bir dur, sinirlenme kumru kuşum. Üstat'ı bir tanısan anlardın ne demek istediğimi.

Toz: Kimmiş bu Üstat?

Katip: (*Abarta abarta anlatır*) Kendisi doğduğunda alnında bir işaret varmış. Nah böyle! Köyün ebesi görür görmez şakkadak düşüp bayılmış. Bunu gören Üstad –tabii o zaman daha ufacık bebek- “kalk ayağa da bir fincan kahve pişir bana” demiş kadına. Düşünün yani, daha o aklıyla... Neyse efendim, kadın kahveyi pişirip getirmiş. Köy efradı toplanmış; Üstad ortada, bunlar çevresinde, Üstad hem içiyor, hem konuşuyor, düşünün, o haliyle hem de... Demiş “ben sizi kurtaracağım bu sefaletten, bu rezaletten bu...” Neyse işte... Ama inanmamış köylüler. Köylü akli tabii... “Küçücük bebek ne anlar bu işten?” diye düşünmüşler. Taşa tutmuşlar Üstad’ı. O da bir koşu kaçmış tabii, dağlara vurmuş kendini. Orada bir ceylan almış bunu, büyütmüş. Sonra... (*Bir an durur, kızların öylece baktığını fark eder.*) Yahu siz buna inandınız mı yoksa? Uydurdum ben uydurdum... Hepsini uydurdum. Hiç bebek kahve içer mi?

Toprak: Ne yani? Sırat’ın yerini bilmez mi?

Katip: Bilmez olur mu canım? Her şeyi bilir o. Kuşa bakar, nereden uçtuğunu bilir. Taşa bakar, nereden düştüğünü bilir. İnsanın yüzüne bir bakar, gelmişini, geçmişini bir çırpıda anlayıverir.

Toprak: Gene uyduruyor musun yoksa?

Katip: Ne uydurması canım? Benim kim olduğumu daha ilk bakışta anlamıştı o. Babamla gezgin katiptik biz. Kent kent dolaşırdık. Bir gün haydutlar kesti yolumuzu. Üç kuruş birikmiş paramız vardı, onu da onlar aldı. Babacığım bu acıya dayanamadı tabii. Zaten hastaydı, ruhu sabaha karşı göçüp gitti. Ben onun yanbaşımda ağlarken, üstadım bitiverdi yanımda. Hiç konuşmadı. Sırtına yükledi taşları, babama bir mezar yaptı. Öylece kalakaldım. Sonra beraber gömdük onu. Sonra bana elindeki defteri uzattı. “Yaz.” dedi. Yazdım. Ben tek kelime söylemediğim halde, babam ve benim hakkımda her şeyi anlattı. Ben de o günden sonra üstadın katibi oldum. O anlattı, ben yazdım. Ama kendisi hakkında hiçbir şey söylemedi bana. Birkaç kez soracak oldum, cevap vermedi. “Bana sakın böyle sorular sorma” dedi. “Sakın beni yalan söylemek zorunda bırakma.” dedi. Ama sizin sorunuza mutlaka cevap verir. Eğer usturubuyla sorarsanız tabii...

Toprak: Haydi soralım o zaman.

Katip: Siz en iyisi beni burada bekleyin. Ben de gidip üstadıma haber vereyim. Anlaştık mı? Üstad... Üstad. (*Korodaki yerine geri döner. Üstat zar zor uyanır.*) Üstat ne oldu biliyor musunuz? Az öteye gitmiştim, su dökmeye. Baktım çalılarının arasından bir hışırtı geliyor. “Hayırdır” dedim kendi kendime. Bir baksam mı acaba? (*Üstat uyanmıştır, sert sert bakar.*) Bir de baktım, o iki kız. Ya... Tesadüfen karşıma çıktılar işte. Bir şekerler ki sorma... Üstelik nereyi aradıklarını da buldum Üstad... Şey diye bir yer arıyorlar. Neydi?

Üstad: (*Kendi kendine*) Sırat...

Katip: Hah! Sırat tabii ya... Senin bildiğinden adım gibi emindim zaten. Haydi gel de yardım edelim şu kızlara. (*Elinden kolundan çekiştirir*) Bak hemen şuradalar.

Üstad: Katip ne zaman akıllanacaksın sen?

Katip: Canım alt tarafı bir yol göstereceksiniz.

Üstad: Alt tarafı ha? Yol göstermek ne demektir bilir misin Katip? Yol vardır, insan bir girdi mi, yazgısı tepetaklak oluverir. Yol vardır...

Katip: (*Kulaklarını tıkamıştır.*) Lay lay loooy... Duyamıyorum sizi Üstad.

Üstad: İşine gelmediği zaman nasıl da tıkıyorsun kulağımı...

Katip: (*Son söyleneni duyamamıştır.*) Ha?

Üstad: Boş ver.

Katip: Kabul edeceğinizi biliyordum Üstad.

Üstad: Ne kabulü?

Katip: Ne zahmeti Üstat? Lafı bile olmaz.

Üstad: Katip! Dur! (*Demeye kalmadan Katip kızları çağırmaya gitmiştir.*)

5. Toz-Toprak-Üstat-Katip

Katip: Hanımlar, size Üstat’ı takdim etmekten büyük kıvanç duyarım.

Toz: Saygılar Üstat...

Toprak: Sizinle tanışmak büyük bir şeref...

(Üstad bir şey söylemez. Derin derin düşünmektedir.)

Katip: Üstat... Hey... Üstat... Ne oluyor?

Üstad: Hatırlıyor musun Katip?

Katip: Neyi?

Üstad: Herhangi bir şeyi...

Katip: Eh... Bir şeyler var aklımda...

Üstad: Ne güzel... Ben her şeyi hatırlıyorum. *(Toz'a döner)* Toz... Değil mi? *(Toz şaşkın şaşkın onaylar.)* Sen de Toprak... *(Onaylar.)* Bakın, biliyorum. Neye yarar peki bu? Bunların hepsi bir hiç.

Toprak: Üstat... Sizden fazla bir şey istemiyoruz. Sadece evimizin yolunu gösterin yeter.

Üstad: Anlaşılan sözlerimi dinlememişsiniz. Katip... Defteri getir. *(Katip defterleri getirir.)* Aç ve oku.

Katip: "Dünya çok, çok büyük bir yerdir. Gezmekle bitiremezsin. Girilecek sayısız yol var ve sen her zaman yeni diyarlar keşfedebilirsin. Cesur ol yeter... Cesur olursan, her yer senin evin olur."

Toprak: Ben... Bu sözleri hatırlıyorum.

Üstad: *(Yukarı bakar.)* Güneş dostum ağır adımlarla gökkubbenin tepesine doğru tırmanıyor.

Katip: *(Kızlara)* Bakın, gene döktürmeye başladı. Birazdan kahve ister.

Üstad: Az sonra etraf iyiden iyiye ısınır. Öğle sıcağına kalmadan yola düşün siz en iyisi.

Toprak: Nereye Üstad?

Üstad: İstedığınız yere... Cesur olun yeter...

(Katip bir tuhaflık olduğunu hisseder. Üstad'ın yanına sokulur.)

Katip: Üstat... Durun bakayım... Yoksa Sırat'ın yerini bilmiyor musunuz? Yok canım... Olacak iş değil. Bu sizin için çocuk oyuncağı. Kendinize gelin Üstad... Bakın, kuşlar geçiyor. Size Sırat'ın yolundan bir haber ederler belki. Ya da ne bileyim... Aşağı bakın. Örümcekler, böcekler filan...

Üstad: Bırak gitsinler Katip.

Katip: Nasıl yani? Şimdi bu kızcağızları böyle başları eğik mi göndereceğiz? Dünyada olmaz. Ben onlara söz verdim. Üstad bu, her şeyi bilir dedim.

Üstad: Katip! Bilmediğin işlere burnunu sokma!

Katip: Bakın üstadım, sizi severim bilirsiniz. Ama insanlığın hayrına dokunacak bir icraatınız olsa, size saygım ikiye katlanacak. Alt tarafı nereden gideceklerini söyleyeceksiniz.

Üstad: Söylersem bu hiç iyi olmaz Katip.

Katip: Tabii ya... Üstadım bir şey biliyor ya, bunu karakaplı defterlerin içinde salamura ya yatırarak.

Üstad: İtiraf et Katip... Bu kızlardan bir çocuk peydahlamak istiyorsun değil mi?

Katip: *(Kızların yanına gider.)* Bayanlar durun! Sizi eli boş göndermek istemeyiz. Merak etmeyin. Üstadım ağzındaki baklayı er ya da geç çıkartacak.

Üstad: Katip!

Katip: Buyrun...

Üstad: Başına büyük dert açıyorsun. *(Sinirli bir şekilde çıkar, yani korodaki yerine geri döner. Katip kalakalır. Bir kızlara bakar, bir üstadın gittiği tarafa...)*

Katip: Gitti...

Toprak: Neden böyle sinirli?

Toz: Yanlış bir şey mi yaptık yoksa?

Katip: Siz mi? Yok canım. Hep benim hatam. *(Yapmacık yapmacık kafasına vurur.)* Ah kafam ah! Hay dilimi eşşek arısı soksaydı. Ya... İşte böyle. Hata hep bende. Bekleyin, biz şimdi geliyoruz. *(O da korodaki yerine döner.)*

6. Toz-Toprak (Defterler)

(Koro fısıldamalardan oluşan bir fon yaratır: Sırat... Sırat... Sırat nerede? Nerede? Sırat...)

Toprak: Belki de hiç bulamayacağız. Belki de yürüdükçe oradan uzaklaşacağız.

Toz: Keşke kaçarken yolumuza ekmek parçaları bıraksaydık, sonra kolay dönebilmek için...

Toprak: Bıraksaydık da kuşlar yerdı hepsini...

Toprak: Toz şuna bak...

Toz: “Kuzeyden estiği için olsa gerek, kuzey rüzgarı denmiştir bu rüzgarın adına. Baharın ilk günlerinde, henüz karların erimediği tepelerden serinlik getirir buralara...”

Toprak: “İnsan hiçbir şeyi unutmasaydı, A’larla B’ler, elmalarla armutlar, ölümlerle yaşayanlar arasında sıkışır kalırdı. Ölene kadar...”

Toprak: “Tanrılar, ikisine de bildiklerini unutturdular. Unuttular.”

Toz: “Yağmur yağmadı, çünkü üç hafta önce ters taraftan öyle bir rüzgar esmeye başladı ki, bulutlar dört bir yana savruluverdi.”

Toprak: “Bir utanmaz karınca...”

Toz: “Pamuk ekerlerdi... Pamuk...”

Toprak: Bunlar da ne böyle?

Toz: Toprak... Burada her şey var. Her şey...

(Dururlar.)

Toprak: Toz... Sence burada yazıyor mudur?

(Aramaya başlarlar)

Toz: Ya görürlerse?

Toprak: Görürlerse görsünler.

(Defterleri bir bir karıştırırlar.)

(Bu kısımda Katip, korodaki yerinden kalkmadan, koronun diğer üyelerine dönüp oynar.)

7. Üstadın Öyküsü

Katip: Koştum üstadımın peşinden. Baktım, almış başını gidiyor. “Gidemezsin Üstat.” dedim. “Söz verdim onlara.” Baktım, bana gene falcı kadın misali yuvarlak mı yuvarlak, dingildek mi dingildek laflar etti bir süre. Sonunda dayanamadım. Dedim “Üstad... Uzun ettin.”

- Dedin mi?

Katip: Dedim ya... “Yettin artık” dedim. “Senin bu yaptığın, ne erkekliğe sığar, ne alimliğe.” Bunun üzerine Üstad, nihayet adam gibi konuşmaya başladı. Ben, dedi, bu kızlara Sırat’ın neresi olduğunu söyleyemem dedi. Hele kim olduklarını, canımı alsan söylemem dedi. “Neden?” diye sordum. Düşündü, düşündü, düşündü, yahu inanır mısınız, koskoca adamın, koskoca Üstad’ın gözünden bir damla yaş geldi bööyle yanağından süzüldü...

Korobaş: Üstad gözyaşını sildi, yere çöküp toprağı şöyle bir avuçladı... Şöyle sıkı bir lanet okudu...

- Lanet...

Katip: Hakikati bilene lanet olsun... Bilene de sorana da lanet olsun.

- Lanet...

Katip: Toz toprağa karışsın, üstüme örtü olsun.

- Lanet...

Katip: Demirciye de, kalaycıya da lanet olsun.

- Lanet...

Katip: Sonra dedi ki bana...

Üstad: *(Ayağa kalkar, Toz’la Toprak’ın aralarında dolaşırken bir yandan da konuşur.)* Katip, bu sadece yol göstermekten ibaret olsaydı, her şeyi söyledim onlara. Ama sadece bir yol değil bu kızların aradıkları. Onlar tanrıların unutturduğu karanlık geçmişlerini arıyorlar Katip. Unutmuşlar, hatırlamaya çalışıyorlar. Söylersem, belki de buna dayanamazlar.

Katip: Nasıl yani?

Üstat: Belki de birbirlerini öldürürler.

Katip: Ne? Öldürürler mi?

Üstat: Sence söylemeli miyim?

Katip: Sakın ha! Sakın söylemeyin.

Üstat: Ama belki de kendileri hatırlarlar.

Katip: Hatırlarlar mı Üstat?

Üstad: Israr edip aramayı sürdürürlerse evet.

Katip: O zaman yalan söyleyin Üstat. Ne deseniz inanacaklar nasıl olsa. Onları ancak siz kurtarabilirsiniz.

Üstad: Yalan söylemek de var. Var ama...

Toz-Toprak: *(Defterden okurlar)* İster inanın, ister inanmayın... Bir zamanlar, çok uzak bir diyarda kimsenin iplemediği bir garip çoban yaşardı. Bir gün koyunlarını güderken, gördüğü her bir taşın öyküsünü okuyabildiğini fark etti çoban. Taşların, koyunların, rüzgarların ve insanların. Sadece evveliyatlarını değil, geleceklerini de. O zaman anladı ki, Tanrılar kahinlik melekesini başışlamışlardı ona. Korktu. Kimselere söylemedi başlarda. Bir zaman sonra, sağda solda kehanetlerde bulundu birkaç kez. Yüzüne güldüler. Sonra dedikleri bir bir vuku bulunca, önünde kapanıp dua ettiler.

Gel zaman git zaman, saygınlığı arttı çobanın. “Bizi ancak sen kurtarırsın” diyip tahta çıkardılar onu.

Zaman içinde ülke dört bir cephede harbe girişti büyüme için

Kehanetlerin sihiriyle dört bir yanda zafer kazanıldı.

Hakikate hakim olan cepheye de hakim oldu

Kahin kraldan icazet alan ordular dört bir yanda galip geldi.

Derken bir gün... Hikaye bu ya... Kahinlerin kahini fesat karıştırdı kehanet işine.

Üstad: Ben ve mahiyetim, savaş meydanından dönerken bir geçitte kısıtıldık. Düştük düşeceğiz ellerine. Korktum. Yanımdaki birliğe “atılın” dedim. “Atılın düşmanın üstüne. Hiç biriniz ölmeyeceksiniz. Görüyorum bunu yüzlerinizde.”

Yalandı söylediğim. Öldüler... Öldüler... Bir yalanla kurtardım canımı. Sonrasında ne ben affettim kendimi, ne de tanrılar.

Toz-Toprak: Tanrılar, kahinlik melekesini aldılar elinden. “Bu sana ilk uyarıdır” dediler ona. “Hakikati bilen kişi, kimseden saklayamaz onu” dediler. “Bundan sonra sadece geçmiş ve şimdiki bilebileceksin, sonrası bütün ölümlüler gibi giz olacak sana da. Ama... Eğer bir kez daha yalan söylersen, elindeki hazineyi de alacağız senden. Sadece geçmiş değil, şimdi de kayacak ellerinden. Karanlık bir cehalete batacaksın. Derin bir uykuya yatıp, hiçliğe uyanacaksın. Yalan ölümdür sana. Hakikati bilen, ona mahkumdur.”

Üstad: Sence ne yapmalıyız Katip?

Katip: Ne yapmalıyız üstat?

Üstat: Bir bilsem... *(Kızlara doğru bakar. Heyecanla defterleri karıştırmaktadırlar.)* Ya da en iyisi, şöyle derin bir uykuya yatsam, uyusam ve kalktığımda her şeyi unutmuş olsam. Şu defterleri yeni baştan okusam. Hiçbir şey bilmeden. Okuduğum her sayfada tekrar tekrar şaşırsam.

Katip: Olmaz öyle şey... Neler diyorsun sen üstat? Bir üstat, her zaman üstattır. *(Aklına bir fikir gelir)* Buldum. Sen burada bekle, tamam mı? Ben gidip konuşurum onlarla. Yalan söylenecekse de ben söylerim icabında. Bir katibin yalanından ne çıkar? Öyle değil mi? *(Üstat katibin başaracağından pek emin görünmemektedir.)* Öyle değil mi üstat? *(Katip kendine güvensiz bir şekilde kızların yanına doğru gider.)*

8. Final

(Toz ve Toprak hâlâ defterleri karıştırmaktadırlar. Katip kızların yanına gidip durur, bir süre onları seyrederek.)

Katip: Ne yapıyorsunuz siz burada?

Toz: Biz mi? Hiiç...

Katip: *(Defterleri toparlar.)* Üstadım sizi bu halde görürse beni öldürür. *(Acele acele defterleri toplamaya girişir.)*

Toprak: Kötü biri değil mi o?

Katip: Kim?

Toprak: Üstad...

Katip: Bunu da nereden çıkardınız?

Toprak: Sana çok kötü davranıyor değil mi?

Katip: Canım... O benim Üstadım ama... Sever de döver de...

Toz: Sırat'ı bulmamıza yardımcı olacaksın değil mi?

Katip: Bakın... Bu pek kolay değil hanımlar.

Toprak: *(Gizli)* Baksana...

Katip: Ne var?

Toprak: Burada yazıyor mudur?

Katip: Ne?

Toprak: Nerede olduğu...

Katip: *(Anlamaz gibi yapar)* Neyin?

Toz: Canım ne olacak Sırat'ın.

Katip: Sırat mı? Hmm... Şey... Bu konuyla ilgili olarak... Şeye bakmak gerekir... S harfine bakmak gerekir. Durun bir bakayım. *(Rastgele bir defter açıp bakar)* Sığınak, sıkılğan, sınav, sıpa, sıska...

Ah! Sırat yok. Sıpa'dan sıskaya atlıyor. Sırat yok! Hay allah... Niye daha önce akıl edemedik buraya bakmayı? Demek ki neymiş? Yokmuş böyle bir yer. Neden? Çünkü olsa, üstadım kesinکه buraya yazardı. Değil mi? Ah üstat... Şunu baştan söylese ya? Bizi uğraştırıp duruyor... *(Kızlara bakakalır İnanmamışlardır.)*

Toz: Ver bakayım şu defteri.

Toprak: Neden bize yalan söylüyorsun?

Katip: Yalan mı? Ben mi? Ben size ne zaman yalan söyledim ki?

Toprak: Şimdi.

Katip: Üstat? Hadi gidelim burdan.

Üstad: Katip... Şu dağları görüyorsun değil mi?

Katip: Görüyorum.

Üstat: Yürüyorlar Katip. Hâlâ yürüyorlar. Az evvel, koca bir boğa yere yığılıverdi. Ölmeden evvel yanındaki keçiye şöyle bir baktı. Keçi, birden bire yamaçtan aşağı bir koşu kopardı. Yoluna çıkan ilk baykuşa göz kırptı. Baykuş öttü, kırlangıcı havalandırdı. Kırlangıç uçtu, uçtu, gelip şu dala kondu. Ve bana bakıp...“Artık bir yere gidemezsin Üstat.” dedi. *(Katibin elindeki defteri alır ve Toz'la Toprak'a doğru yürür.)* Şimdi beni iyi dinleyin. *(Üstat defterin sayfalarını çevirirken Toz'la Toprak konuşurlar.)*

Üstat: *(Okur)*

Eskiden burada, adına Sırat derler, ucu bucağı meçhul bir ova vardı.

Sırat'tı adı.

Kim koymuşsa bu uğursuz adı...

İşte bu Sırat Ovası'nın düzlüğünde, iki soy yaşardı: Kalaycılar ve Demirciler.

Bir tarafta Kalaycılar, öteki tarafta Demirciler.

Yıllarca komşu tarlaları sürdüler,

aynı otlaklarda davarlarını otlattılar,

aynı kaynaktan su içtiler.

Yıllar yılı mutlu mesut yaşadılar.

Kalaycılar ve Demirciler...

Kalaycılarla Demircilerin duaları birbirine karıştı,

iki tarafı birbirine düşman etti.

Düşman...

Savaştlar.

Derme çatma iki ordu kuruldu. Tepsiden kalkanlar, örgü şişinden kılıçlar, sapanlar, keskiler, bıçaklar kuşanıldı... Herkes birbirinin kanını akıttı. Sadece erkekler değil, kadınlar kadınlarınınkini, çocuklar çocuklarınınkini... Taze gelinler kan kustu, tığ gibi boyunlar kırıldı, cılız mı cılız sesler çılgınlık olup göğü sarmaladı. En sonunda...İki kişi kaldı. Bir Demirci, bir de Kalaycı... Dövüştüler... Dövüştüler...

Yenişemediler

Ölümler tanrularına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye. (*Karmaşa. Oyuncular yerlerine otururlar.*)

Korobaşı: Ve Üstat anlatmış, anlatmış, anlatmış. Unuttukları her şeyi bir bir sayıp dökmüş. Kalaycıları ve Demircileri, kanlı Sırat savaşını ve geriye iki kişinin kalışını: Bir demirci, bir de kalaycı... Çocuklarının katilleri, birbirlerinin kanlıları iki Sıratlı...

(*Koro alttan tekrarlar: Dövüştüler... Yenişemediler. Ölümler tanrularına yakardılar, bu iki düşmanı yaşatsınlar, kavgayı bitirsinler diye.*)

Korobaşı: Çocuklarının katilleri, birbirlerinin kanlıları iki Sıratlı.

Ve tam o anda "Hatırlıyorum." diye atılmış Toz. "Bu hikayeyi bir yerlerden hatırlıyorum."

Aldırmamış Üstat, anlatmayı sürdürmüş. Ancak bu kez de Toprak dayanmamış ve sözünü kesmiş. "Ben küçükken böyle bir hikaye anlatırlardı." diyivermiş. Ve Toz'la Toprak bir ağızdan sormuşlar: "Bu çok, ama çok eski bir masal, öyle değil mi Üstat?"

(*Koro: Masal... Masal... Bu bir masal mı üstat? Hepsi bir masal mı üstat?*)

Üstat önce gülecek olmuş. Sonra aniden durmuş. Düşünmüş, düşünmüş, eğilip toprağı şöyle bir avuçlamış, Katip'e dönüp göz kırpmış. Sonunda ağızdan şu sözcükler dökülmüş: "Evet ya, bunların hepsi masal".

- Bunların hepsi masal.

- Hepsi masal...

Ve aklında ne varsa, hepsi, ama hepsi o anda uçup gitmiş. Bildiği bütün kelimeler, hatırladığı bütün cümleler, tanıdığı bütün yüzler, koyu bir karanlığın içinde kaybolmuş. Derin bir uykuya yatıp, hiçliğe uyanmış Üstat. Bir daha da hiç, ama hiç konuşmamış.

"Sadece bir masalmış" demiş Toz. "Evet ya, altı üstü bir masal. İnanan kişinin aklına yarar, inanmayanın vaktine zarar."

Üstat, Katip, Toz ve Toprak defterleri orada bırakıp yollara düşmüşler. Bir daha da Sırat adını ağızlarına almamışlar. Yürümüşler, yürümüşler...